

2009. február

Jelenségnaptár

HOLDFÁZISOK

Február 1.	23:13 UT	első negyed
Február 9.	14:49 UT	telehold
Február 15.	21:38 UT	utolsó negyed
Február 25.	01:36 UT	újhold

A bolygók láthatósága

Merkúr: A hónap elején egy és negyed órával kel a Nap előtt. 14-én van legnagyobb nyugati kitérésben, 26°-ra a Naptól. Noha egész hónapban megfigyelhető, láthatósága nem kedvező az ekliptika horizonthoz viszonyított kis hajlásszöge miatt. A hónap folyamán lassan közeledik a Naphoz, a hó végén bő fél órával kel előtte.

Vénusz: Az esti égbolt legfeltűnőbb égitestje, magasan a délnyugati látóhatár felett. A hónap elején több mint négy órával a Nap után nyugszik, ez az érték hónap végére három órára csökken. Fényessége -4,5^m-ről -4,6^m-ra, átmérője 28"-ról 45"-re nő, fázisa 0,41-ről 0,19-re csökken. Legnagyobb fényességét 21-én éri el, -4,6^m-val.

Mars: Előretartó mozgást végez a Sagittariusban, majd a Capricornusban. Felkeresése a hónap második felétől megkísérelhető a hajnali szürkületben, a délkeleti ég alján. A hónap végén is csak negyven perccel kel a Nap előtt. Fényessége 1,2^m, átmérője 4"-ról 4,1"-re nő.

Jupiter: A hónap végén már kereshető a hajnali szürkületben a délkeleti ég alján, a Capricornusban. Ekkor egy órával kel a Nap előtt. Fényessége -1,9^m, átmérője 33".

Szatumusz: Hátráló mozgást végez a Leo csillagképben. Este kel, az éjszaka nagy részében látható. Fényessége 0,6^m, átmérője 20".

Uránusz: A hónap első felében még megkereshető sötétedés után az Aquarius csillagképben. Kora este nyugszik.

MIRA-MAXIMUMOK

	Csillag	Max. (m)	Térkép
01.	U Cas	8,1	VA 5
01.	X Gem	8,2	
01.	TU Cyg	9,4	VA 5
01.	X Ori	9,3	
02.	X Cam	8,1	VA 8
03.	S Vir	7,0	VA 8
04.	W Sco	11,5	
06.	X Aur	8,6	VA 3
07.	U Psc	11,0	
07.	RS UMa	9,0	VA 11
07.	R Crv	7,5	
07.	U Ser	8,5	VA 4
12.	V Vir	8,9	
12.	R Dra	7,6	VA 11
13.	S Ari	10,9	
14.	S Her	7,6	VA 6
16.	S Lac	8,2	
17.	U LMi	10,8	
18.	S LMi	8,6	
19.	W Leo	9,8	
23.	V Cas	7,9	VA 5
24.	Z Cyg	8,7	VA 3
24.	RZ Sco	8,8	
26.	W Cnc	8,2	
26.	S Del	8,8	VA 11
27.	V Oph	7,5	VA 8
27.	S Sex	9,1	

Neptunusz: A Nap közelsége miatt nem figyelhető meg. 12-én együttállásban a Nappal.

Kaposvári Z.

A hónap változócsillaga: SZ Lyncis

Az elsősorban digitális fotometriai észlelők számára ajánlott objektum érdekességeivel kapcsolatban I. cikkünket a változós rovatban!

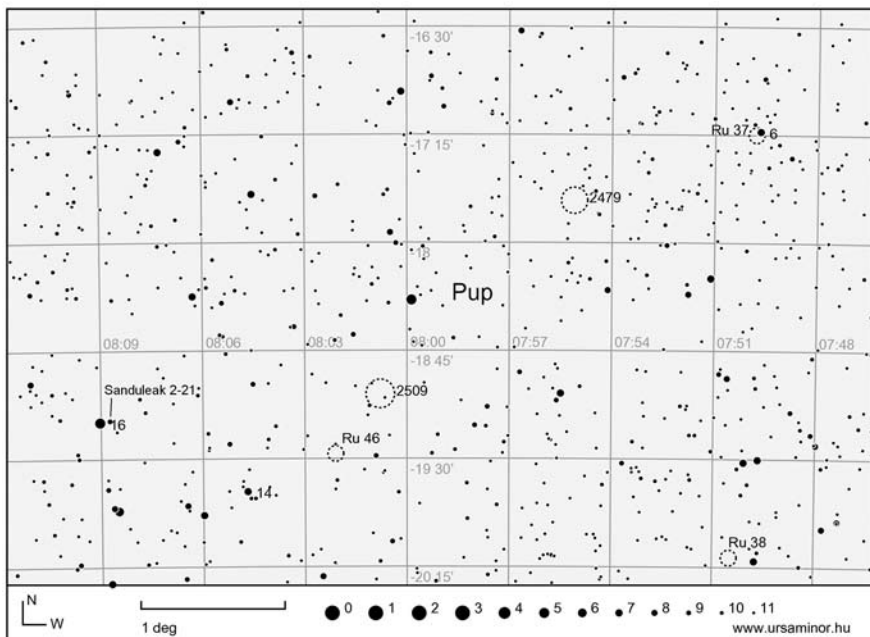
Ksl

Februári mélyég-ajánlat

Az év második hónapja a déli horizont közelében kigyózó téli Tejút megfigyelésére kiváló alkalmat kínál. A Puppis csillagkép és környéke nem tartozik a könnyen becsérkészhető égitületek közé, ám ennek ellenére három Messier-objektumot is találunk itt. Szomszédságukban újabb csemegékre

00", benne a DBSB03 2 infravörös halmaz) és a Ced 96-vdB 96-ra (RA: 07^h19^m51, D: -24° 04'00") hívjuk fel a figyelmet, melyek a Canis Maior csillagképben helyezkednek el.

Galaxisokat elsősorban a Leo és Leo Minor területéről szemeltünk ki. Az NGC 2964 és 2968 GX Leo tág párost alkot, az NGC 3003 GX LMi éléről látszó 12^m-s csillagváros, az

feltehetünk, közülük most a következő nyílt-halmazokat ajánljuk: NGC 2401, NGC 2479, NGC 2509 és a közelében lévő Ru 46. Az NGC 2453 jelű halmaz 8 magnitúdós, apró, sűrű foltjától alig 8'-re délnyugat felé a 12 magnitúdós, bipoláris szerkezetű NGC 2452 planetáris ködöt fedezhetjük fel, amely 15–20 cm-es műszerekkel is könnyen elérhető. A 16 Puppis mellett 4'-re nyugatra akadhatunk rá a Sanduleak 2-21 (PK 238.9+07.3) jelű kb. 13^m-s (40"-es) planetáris ködre, mely igazi mélyég-észlelési csemegé. Az aszterizmusok kedvelői a HD 60922 körüli 20'-es csoportot figyelhetik meg (RA: 07^h35^m51, D: -23°32' 00"). Diffúz ködökben is gazdag ez a régió, most a Sh2-301-re (RA: 07^h09^m55, D: -18°30'

NGC 2859 GX LMi szokatlan, gyűrűs szerkezetű. Az NGC 3432 egy interaktív rendszer tagja, a másik galaxis (UGC 5983) alacsony felületű égitest, észlelésére fotografikus úton lehet esély.

Sánta Gábor

Félnyíkos holdfogyatkozás lesz február 9-én

Látványos fogyatkozásokban szegény év lesz 2009. Az év három (!) holdfogyatkozása közül az első félnyíkos lesz. A Hold Budapestről nézve 16:04 UT-kor kel, a fogyatkozás vége 16:37, így nem valószínű, hogy bármilyen elsötétedést sikerül észrevennünk.